عرضه دام مولد به کشتارگاه، تهدید ذخایر ژنتیکی است

مجتبی عالی، مدیرعامل اتحادیه سراسری دامداران کشور با بیان این‌که عرضه دام مولد به کشتارگاه تهدید ذخایر ژنتیکی و تولید در آینده است، گفت: «به‌دلیل این‌که دامداران خوراك مورد نیاز دام را به قیمت چند برابر از بازار آزاد تهیه می‌کنند، تولید برای آنها به جای سود ضرر می‌دهد.» وی با بیان این‌که از سامانه بازارگاه برای یك رأس گاو، یك کیلوگرم جو می‌دهند، در حالی که ۱۵ کیلوگرم نیاز یك رأس دام است، گفت: «قیمت دام زنده حدود ۴۵ تا ۵۰ هزار تومان است، اما هر رأس دام زنده برای دامدار ۸۰ هزار تومان تمام می‌شود؛ در حقیقت در هر کیلو حدود ۳۰ تا ۳۵ هزار تومان ضرر می‌کنند، اما دولت برای گوشت یخ‌زده وارداتی کیلویی ۱۳۰ هزار تومان می‌پردازد. با توجه به مشکلات دامداران، آنها دام‌های مولد را به بازار می‌فرستند که بهترین ذخایر ژنتیکی هستند و این هشداری برای تولید کشور است. اگر شرایط با این روند پیش برود، مدتی بعد تولید گوشت در کشور با مشکلات جدی مواجه خواهد شد.»

نتایج بررسی‌ها و گزارش‌های میدانی نشان می‌دهد مصوبه ستاد ملی مبارزه با کرونا درباره اجاره‌بها اصلا رعایت نشده است

بار سنگین کرونا روی دوش مستاجران

گروه اقتصاد

تیر سال گذشته، ستاد ملی کرونا به منظور کاهش جابه‌جایی و سرایت بیماری کرونا در مصوبه‌ای اعلام کرد که مالکان تنها می‌توانند در تهران ۲۵ درصد، در کلانشهرها ۲۰ درصد و در دیگر شهرهای کشور ۱۵ درصد قرارداد اجاره خود را افزایش دهند در غیر این صورت مستاجرین می‌توانند به مراجع قضایی شکایت و از حق خود دفاع کرده و در واحد مسکونی استیجاری خود بمانند. با این حال به دلیل تورم موجود در جامعه، مالکان نیز از قافله افزایش قیمت کالاهای مختلف عقب نمانده و با وجود مصوبه ستاد ملی کرونا درخواست اجاره بهای به مراتب بیشتری را از مستاجرین خود داشته‌اند به طوری که مرکز آمار، متوسط افزایش قیمت اجاره خانه در کشور را ۴۵ درصد اعلام کرده است با این وجود دفاتر املاک می‌گویند این افزایش بعضا تا ۹۰ درصد هم رسیده است.

شکنندگی قانون تعیین سقف اجاره‌بها

مسوولان وزارت راه و شهرسازی نسبت به افزایش سرسام آور قیمت اجاره بهای مسکن واکنش نشان داده و عمده دلیل این امر را ناآگاهی مستاجران از حقوق خود عنوان کرده‌اند. هفته گذشته مجلس شورای اسلامی درباره نرخ شدید افزایش قیمت اجاره بهای مسکن، مسوولان وزارت راه و شهرسازی را فراخواند که در این جلسه محمود محمودزاده، معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی علت این امر را ناآگاهی مستاجران دانست و برقراری سیستم اجاره‌داری حرفه‌ای را برای این امر پیشنهاد داده است. محمد اسلامی، وزیر راه و شهرسازی نیز در این باره اظهار نظر کرد در تهران و شهرهای بزرگ شاهد رعایت ۶۵ درصدی و در دیگر شهرها شاهد رعایت ۸۵ درصدی قانون ستاد مقابله با کرونا بوده‌ایم؛ با این حال با رجوع به بازار مسکن شاهد این موضوع هستیم که بسیاری از مالکان از مستاجرین اجاره بهای به مراتب بیشتری را درخواست کرده‌اند که در صورت اجابت درخواست آنها از مستاجر خواسته‌اند به سرعت خانه و واحد مسکونی خود را تخلیه کند.

وام ودیعه مسکن به کجا رسید؟

برای حمایت از مستاجرین دولت مرداد سال گذشته سیاست پرداخت وام ودیعه مسکن را در دستور کار قرار داد، تسهیلاتی که برای تهرانی‌ها ۵۰ میلیون و برای شهرهای بالای یک میلیون نفر ۳۰ میلیون و برای دیگر شهرها ۱۵ میلیون تومان و با نرخ ۱۳ درصد بود. شرایط هم به این صورت بود که رقم دریافت شده به حساب موجر (صاحب ملک) واریز می‌شد و مستاجر پس از این مدت تنها سود آن را پرداخت می‌کرد. پس از یکسال هم موجر باید پول را به بانک بازمی‌گرداند و اگر مستاجر قصد دریافت آن مبلغ را داشت می‌توانست با نرخ ۱۸ درصد از بانک دریافت کند. با این حال آمارهای وزارت راه و شهرسازی نشان می‌دهد مستاجرین در سال گذشته ۹۲۰ هزار پیامک تقاضای این تسهیلات را ارسال کرده‌اند که البته ۸۰۵ هزار نفر آنها مشمول بوده و در نهایت ۳۳۷ هزار نفر بانک مربوطه را انتخاب، ۲۳۱ هزار پرونده در بانک مورد تقاضا تشکیل شده اما تنها ۲۱۴ هزار نفر این وام را دریافت کرده‌اند. قرار است امسال نیز وام ودیعه مسکن به مستاجرین پرداخت شود هر چند که در نحوه و مدل پرداخت آن اختلاف نظرهایی وجود دارد، با این حال آن چه پیداست واجدان شرایط تا شهریور ماه فرصت دارند در این طرح شرکت کرده و بانک‌ها نیز ملزم شده‌اند تا آخر آذرماه این تسهیلات را پرداخت کنند. گفتنی است سقف این تسهیلات امسال افزایش یافته و برای مستاجرین تهرانی ۷۰ میلیون، برای سایر کلانشهرها ۴۰ میلیون و برای دیگر شهرها ۲۵ میلیون تومان در نظر گرفته شده است.

آشنایی با اجاره‌داری حرفه‌ای

یکی از مهم‌ترین ابزار کنترل قیمت اجاره بها در کشور ساخت مسکن و عرضه آن به بازار است به طوری که این موضوع مهم طی شش سال (از سال ۹۲ تا ۹۸) تقریبا به فراموشی سپرده شد ولی با این حال دولت سیزدهم یکی از شعارهای اصلی خود را ساخت قریب به یک میلیون مسکن در کشور عنوان کرد. از طرف دیگر قانون مالیات بر خانه‌های خالی و خانه‌های دوم و بیشتر نیز یکی از ابزارهایی است که در دیگر کشورها برای حل معضل اجاره‌نشینی به کار گرفته می‌شود، قانونی که در سال گذشته در مجلس شورای اسلامی تصویب شده و با اجرای آن می‌توانیم شاهد بهبود وضعیت اجاره‌نشینی و افزایش عرضه واحدهای مسکونی به بازار باشیم.

اجاره‌داری حرفه‌ای نیز یکی دیگر از طرح‌هایی است که توسط کارشناسان امر و مسوولان وزارت راه و شهرسازی برای کنترل اجاره بهای مسکن پیشنهاد می‌شود؛ طرحی که در آن با راه‌اندازی موسسات اجاره‌داری حرفه‌ای قرار بود طی سالیان اخیر ابزاری تنظیم‌گر در بازار اجاره ایجاد شود.

در این طرح به دولت‌ها اجازه داد می‌شد برای حمایت از تولید و عرضه مسکن اجاره‌ای توسط بخش خصوصی نسبت به واگذاری زمین در اختیار دولت متناسب با مدت بهره‌برداری از واحد مسکونی به صورت اجاره‌ای اقدام شود.

با این حال کارشناسان بخش مسکن اجرایی شدن این طرح در کشور را به صلاح ندانسته و معتقدند در صورتی این طرح برای کشور مفید است که زمین دولتی در اختیار سرمایه‌گذاران قرار گیرد که همین امر نیز خود یک نوع رانت بزرگ محسوب می‌شود. به این دلیل که این زمین‌ها در اختیار افراد خاصی قرار می‌گیرد و مردم عادی، افراد بدون مسکن، زوج‌های جوان و خانه اولی‌ها از آن محروم می‌شوند.

۴۰ درصد مردم مستاجرند

طبق آمارهای موجود، ۴۰ درصد جمعیت کشورمان مستاجر هستند، به همین دلیل ستاد ملی مبارزه با کرونا سقف افزایش اجاره‌بهای مسکن را در سال گذشته ۲۵ درصد برای تهران، ۲۰ درصد برای شهرهای بزرگ و ۱۵ درصد برای دیگر شهرها تعیین کرده بود، اما با این حال متاسفانه شاهد افزایش شدید قیمت اجاره‌ها در کشور بودیم.

برخی مالکان این قانون را اجرا نمی‌کنند و اغلب مستاجران نیز تابع قیمت‌های گفته‌شده توسط موجرین هستند. طبق قانون، خانوارهای دارای فرزندان ذکور می‌توانند اعلام کنند که خانه را برای سکونت فرزندشان می‌خواهند و اقدام به تخلیه کنند. همچنین برخی از آنها قراردادهای دستنویس و فاقد کد رهگیری منعقد کرده‌اند که این موضوع باعث می‌شود مستاجر نتواند در این زمینه اقدامات قانونی انجام دهد.

اسماعیل زهی، نایب‌رئیس کمیسیون عمران مجلس سیاست‌های دستوری تعیین قیمت اجاره‌نشینی در کشور را طرحی شکست‌خورده می‌داند و معتقد است با تصویب قانون مالیات بر خانه‌های خالی در کشور انتظار می‌رود شاهد اثرات مثبتی بر بازار مسکن باشیم که این امر با کمک سامانه ملی املاک و اسکان محقق خواهد شد.

وی در این باره می‌گوید: «طبق اعلام وزیر راه و شهرسازی مبنی بر ارسال اطلاعات یک میلیون و ۳۰۰ هزار خانه خالی به سازمان امور مالیاتی که طبق خوداظهاری‌ها به دست آمده و برای حدود ۱۴۰۰ مالک پیامک ارسال شده، انتظار می‌رود با پیگیری این قانون، شاهد بهبود بازار اجاره مسکن باشیم.»

بهبود اجاره‌نشینی با ساخت یک میلیون واحد مسکن

بحث اجاره‌داری حرفه‌ای ابتدا از سوی محمود محمودزاده، معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی مطرح شد. اکنون مهدی روانشادنیا، کارشناس بازار مسکن در این باره می‌گوید: «اجاره‌نشینی در کشور با راه‌اندازی سیستم اجاره‌داری حرفه‌ای با اجرای قانون حمایت از تولید واحدهای استیجاری حل می‌شود. مسلما به‌کارگیری راهکارهای کوتاه‌مدت در حوزه مسکن به‌کار گرفته نمی‌شود و اساسا سیاست‌گذاری و مشخص شدن نتیجه راهکارها حداقل یک سال زمان نیاز دارد.

اما مکانیزم‌های تشویقی و تنبیهی می‌تواند در این زمینه راهگشا باشد. آن‌طور که برخی از کارشناسان مطرح می‌کنند راه‌حل کلان کاهش نرخ اجاره‌نشینی در کشور عرضه مسکن به‌خصوص مسکن استیجاری در کشور است، اما در کوتاه‌مدت تشویق به طولانی شدن دوره اجاره به چند سال و ایجاد ثبات در سایر بخش‌های اقتصادی و بازارها، می‌تواند به‌کاهش نرخ اجاره‌نشینی کمک شایانی کند.»

قانون مالیات بر عایدی سرمایه هنوز تصویب نشده، اما قانون مالیات بر خانه‌های خالی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، ولی روانشادنیا معتقد است تصویب و اجرای چنین قوانینی علاوه‌بر مزایا، معایبی هم دارد، به طوری که می‌گوید: «در کنار مزایای این قوانین باید به معایب آن نیز توجه داشت. به طوری که مهاجرت سرمایه از داخل کشور به خارج و انتقال سرمایه از بازار مولد مسکن به دیگر بخش‌های بعضا غیرمولد اقتصاد، می‌تواند از تبعات این قوانین باشد.»

به نظر می‌رسد برای بهبود وضعیت اجاره‌نشینی در کشور باید همانند دیگر کشورهای مطرح جهان مدل‌ها و برنامه‌های جامعی مانند اجاره‌داری حرفه‌ای و اخذ مالیات از صاحبان چندین خانه را در کشور را پیاده کنیم و تعیین سقف اجاره‌بها به صورت دستوری تاکنون پاسخ مثبتی نداشته و نمی‌تواند در شرایط کرونایی مفید واقع شود. در ایران بیش از ۸۰ درصد سرمایه خانوار در بخش مسکن وارد می‌شود که در کشورهای دیگر این آمار بسیار کمتر است. به این دلیل که در ایران گزینه‌های متنوعی برای سرمایه‌گذاری وجود ندارد.

برآوردهای طرح جامع مسکن نشان می‌دهد بین ۸۰۰ هزار تا یک میلیون واحد مسکونی نیاز کشور است، بنابراین ساخت این تعداد واحد مسکونی توسط دولت سیزدهم می‌تواند هم در اصلاح قیمتی بازار و بهبود شرایط اجاره‌داری در کشور مثمرثمر واقع شود.

ایران اکنون با مساله رکود تورمی و کاهش ارزش پول ملی مواجه است و آحاد مختلف مردم به محض این که سرمایه‌ای پیدا می‌کنند، آن را در بخش مسکن می‌آورند. چون قصد دارند سپر تورمی برای خود ایجاد کنند و ارزش پول‌شان حفظ شود.

> ستاد ملی مبارزه با کرونا سال گذشته مصوب کرده بود افزایش نرخ اجاره بها در تهران ۲۵ درصد، در کلانشهرها ۲۰ درصد و در سایر شهرها ۱۵ درصد باشد اما اکنون مرکز آمار ایران گزارش داده متوسط افزایش اجاره بها حدود ۴۵ درصد بوده است

نقش ویژه مالیات در بازار اجاره‌بها

ابولفضل نوروزی

کارشناس بازار مسکن

از سال گذشته ستاد ملی مقابله با کرونا برای بازار اجاره‌بهای مسکن سقف ۲۵ درصدی در تهران و سقف‌های ۱۵ تا ۲۰ درصدی را در دیگر شهرها تعیین کرد که این مصوبه برای تنظیم بازار اجاره‌بها و عدم تخلیه واحدهای مسکونی صورت گرفت، ولی با این حال از همان ابتدا هم مشخص بود این سیاست‌ها نمی‌تواند در عمل موفقیت‌آمیز باشد. وقتی مرکز آمار ایران از میانگین ۴۵ درصدی افزایش اجاره‌بهای مسکن در سراسر کشور طی سال گذشته خبر می‌دهد، باید بدانیم در شهرهای بزرگ افزایش آمار اجاره‌بها تا ۱۰۰ درصد نیز افزایش یافته است. سیاست‌های کوتاه‌مدت راهکار کنترل قیمت اجاره‌بها نیست. وقتی طی یک سال اخیر شاهد افزایش ۵۰ درصدی نرخ تورم در کشور بوده‌ایم چطور باید انتظار داشته باشیم مالکان به افزایش ۲۵ درصدی نرخ اجاره‌بهای مصوب ستاد مقابله با کرونا اکتفا کنند. به این دلیل که بخش زیادی از این مالکان تنها منبع درآمدشان همین خانه‌های استیجاری است. قیمت‌گذاری دستوری برای کنترل بازار اجاره‌بها در کشور مناسب نیست. با این حال معتقدم سازمان امور مالیاتی کشور با اخذ مالیات از دو میلیون و نیم واحد خالی در کشور می‌تواند به تعادل عرضه و تقاضای بازار اجاره مسکن در کشور کمک زیادی کرده، قیمت‌ها را کنترل کند. قطعا سیاست مالیات بر خانه‌های خالی می‌تواند سهم عظیمی در بهبود و تنظیم بازار مسکن داشته باشد، ولی با این حال همواره طی سال‌های گذشته سازمان امور مالیاتی از اخذ این مالیات از مالکان شانه خالی کرده است.

هدف‌گذاری وزارت راه برای ساخت بیش از یک میلیون مسکن ملی

معاون مسکن و ساختمان وزیر راه‌وشهرسازی گفت: برای ساخت یک‌میلیون و ۲۱۰هزار واحد مسکن، طرح اقدام‌ملی مسکن برنامه‌ریزی‌شده که ۵۳۰هزار واحد مسکونی در دست اجراست و امروز بیش از ۵۱هزار واحد آن افتتاح شد.

محمود محمودزاده در مراسم افتتاح و بهره‌برداری از طرح‌های ملی وزارت راه‌وشهرسازی که با حضور رئیس‌جمهور بود با اشاره به اینکه با وجود کرونا و مشکلات اقتصادی پیشرفت قابل‌ملاحظه‌ای در اجرای طرح‌های اقدام‌ملی مسکن وجود دارد، افزود: ثبت‌نام طرح اقدام ملی مسکن ۲۰ماه به طول انجامید و تمام مراحل موردنظر اعم از برنامه‌ریزی، پروانه ساخت، نظام مهندسی، تعیین پیمانکار و سایر موارد در این مدت انجام شد.

وی گفت: حدود ۵۳۰هزار واحد مسکن‌ملی هم اکنون در سراسر کشور در دست اجراست که در مجموع ۸۰هزار واحد از ۵۳۰هزار واحد مربوط به بافت فرسوده است و مابقی در بافت‌های معمولی شهرها قرار دارد.

معاون وزیر راه‌وشهرسازی تصریح کرد: طرحی که امروز در شهر پرند افتتاح شد در حدود ۱۴ماه به بهره‌برداری رسیده و از ابتدای سال ۹۹ شروع‌شده که با کیفیت مناسبی نیز به اجرا درآمده و امروز ۲۴۰واحد آماده تحویل است.

وی گفت: از ویژگی‌های دیگر طرح اقدام ملی مسکن استفاده از توان تمام سازندگان، تعاونی‌ها و واگذاری گروهی است که بر این اساس در شهرهای کوچک اصول و روش وزارت‌راه و شهرسازی واگذاری زمین به گروه‌های ساخت یعنی خود مردم است که بیش از ۱۳۵هزار واگذاری در سراسر کشور داشتیم. طرح‌های مشارکتی از ۴۰۰هزار واحد مسکونی که ابتدا عنوان‌شده بود با بیش از ۳۵درصد افزایش در دست اجرا قرار دارد که بلافاصله ۵۰۰هزار واحد جدید آماده ورود به فاز اجرایی هستند.

معاون وزیر راه‌وشهرسازی گفت: از مجموع ۲۸هزار واحد طرح اقدام ملی مسکن که امروز بهره‌برداری شد در چند بخش مربوط به طرح‌های تعاونی‌ها، مشارکت، انبوه‌سازان و بافت فرسوده است.

وی با بیان اینکه از نکات مورد تاکید رئیس‌جمهور استفاده از توان بخش خصوصی بود که بیش از ۷۰هزار واحد در قالب طرح‌های مشارکتی در حال انجام است، تصریح کرد: اکنون ۱۶هزار و ۸۸۵واحد در شهر جدید پرند افتتاح می‌شود.

این واحدها از نیمه‌دوم ۹۸ آغاز شده و متوسط ساخت کمتر از یکسال‌ونیم است. متوسط قیمت خرید و ساخت مسکن در پرند متری ۴میلیون تومان است که در صورت افزوده‌شدن، قیمت زمین متری ۷۰۰هزار تومان نیز افزوده خواهد شد.

نبض اقتصاد

زمین‌های حبس‌شده را آزاد کردیم

وزیر راه و شهرسازی گفت: با توجه به بررسی‌ها و ثبت‌نام‌ها، در حال حاضر نیاز واقعی به مسکن سالانه ۵۰۰ هزار واحد است که در این دولت توانستیم ظرفیت تولید مسکن را برقرار کنیم. محمد اسلامی در آیین بهره‌برداری از طرح‌های ملی وزارت راه و شهرسازی که با حضور ویدئوکنفرانسی رئیس‌جمهور برگزار شد، بیان کرد: یکی از سیاست‌های وزارت راه و شهرسازی حمایت و تسهیلگری برای خانه‌دار کردن مردم است که اقشار کم‌درآمد در اولویت قرار دارند و از بدو ورود به وزارت راه و شهرسازی به دنبال این بودم که جریان تولید مسکن به گونه‌ای باشد که فرآیند منسجم و برخوردار از تمام لوازم را داشته باشد و در پرتو آن مردم بتوانند به دولت اعتماد کنند تا تولید مسکن برقرار و جاری باشد و مردم در موعد مقرر صاحبخانه شوند. وزیر راه و شهرسازی با اشاره به اقداماتی که برای جریان پایدار تولید مسکن در مدت سه سال گذشته انجام شد، گفت: اولین اقدام این بود که ضوابط و آیین‌نامه‌ها را برای استفاده از پهنه‌های مناسب شهری و توسعه مسکن را هم آوریم و سیاست‌های تسهیلگرانه را به کار گرفتیم که یکی از آنها تسهیل در بخش زمین بود.

اسلامی با تاکید بر این‌که وزارت شهرسازی برای اجرای سیاست‌های مسکن با فقر شدید زمین مواجه بود، گفت: عدم تسهیل زمین به دلیل تزاحم قانونی یکی از مشکلات وزارت راه و شهرسازی بود که باعث شد در سال‌های گذشته زمین متعلق به وزارت راه و شهرسازی تحویل نشود. اما با پیگیری بخش‌های مختلف در دولت این اراضی حبس شده تحویل و در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار گرفت.

وی افزود: اقدام دیگر وزارت راه و شهرسازی، شناسایی جامعه مخاطب بود که با ثبت‌نام گسترده توانستیم ارزیابی دقیقی از نیاز مسکن در کشور داشته باشیم. در ثبت‌نام الکترونیکی گسترده در سطح کشور دو میلون و ۵۰۰ هزار نفر در پنج مرحله ثبت‌نام شرکت کردند که از این تعداد ۵۳۰ هزار متقاضی واجد شرایط بودند و از این تعداد ۲۰۰ هزار متقاضی آورده اولیه را به حساب واریز کردند. وزیر راه و شهرسازی با اقدام سوم این وزارتخانه برای جریان پایدار تولید مسکن اظهار کرد: یکی دیگر از اقدامات ما اصلاح قوانین و مقررات و تامین مالی پروژه‌ها بود که توانستیم نسبت وام به هزینه مسکن را تقویت کنیم. در دوران جنگ اقتصادی قیمت مسکن متاثر از این فضا دچار تحولات اساسی شد که در نهایت مسکن به کالای غیرقابل دستیابی برای بخشی از اقشار تبدیل شد، بنابراین یکی از اقدامات ما افزایش سقف وام مسکن بود.

وی افزود: در حالی که تا سال گذشته نسبت وام به هزینه مسکن ۲۰ درصد بود با مصوبه شورای پول و اعتبار اخیرا آن پرا به ۵۵ درصد رساندیم. اسلامی با اشاره به پروژه‌هایی که امروز به بهره‌برداری می‌رسند گفت: از ۵۱ هزار واحدی که امروز بهره‌برداری و تحویل می‌شود؛ ۲۸هزار واحد مسکن ملی و ۲۳هزار واحد مسکن مهر است و در دولت ۱۱ و ۱۲، یک میلیون و ۳۶۰ هزار واحد مسکن مهر تکمیل و واگذار شد. وی با بیان این‌که تکمیل مسکن مهر به دولت سیزدهم منتقل نمی‌شود، گفت: دو میلیون و ۲۰۰ هزار واحد مسکن مهر تعریف شد که از این تعداد ۷۱۳ هزار واحد در دولت دهم تحویل و مابقی آن در دو دولت یازدهم و دوازدهم واگذار شد. اسلامی با اشاره به نوسازی بافت فرسوده در دو دولت گفت: ۳۷۵ هزار واحد در دو دولت یازدهم و دوازدهم نوسازی شده و بازده نوسازی در حال حاضر در سطح کشور بالای ۴۰ درصد است. وی در پاسخ به سوال رئیس‌جمهور مبنی بر این‌که آیا میزان نیاز به تولید مسکن در کشور تغییر کرده است، گفت: با توجه به بررسی‌ها و ثبت‌نام‌ها در حال حاضر نیاز واقعی به مسکن سالانه ۵۰۰هزار واحد است که در این دولت توانستیم ظرفیت تولید مسکن را برقرار کنیم و امیدواریم جریان اقتصادی کشور به مسیر آرامی هدایت شود تا مردم در موعد مقرر صاحبخانه شوند. / خبرآنلاین